

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

redaktor naczelny:

radca prawny Andrzej Fortuna

redakcja:

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Nr wpisu do rejestru dzienników i czasopism: L.P. 1797

wydawca:

Andrzej Fortuna prowadzący

działalność gospodarczą pod nazwą

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Biuletyn Nr 7/2017 z 18.04.2017 r.

I. ZMIANY W PRZEPISACH

SYSTEM MONITOROWANIA DROGOWEGO PRZEWOZU TOWARÓW

W dniu 18 kwietnia 2017 r. wchodzi w życie Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów, mająca na celu m.in. ujawnianie przedsiębiorców wyłudzających i unikających płacenia VAT.

Systemem rejestracji i monitorowania objęto m. in. następujące towary: paliwa silnikowe, oleje napędowe, oleje smarowe, rozpuszczalniki, biodiesel, odpady niebezpieczne, alkohol częściowo i całkowicie skażony oraz susz tytoniowy. Szczegółowy wykaz towarów objętych obowiązkiem rejestracji zawiera art. 3 ust. 2 ustawy.

Monitorowanie przewozu towarów odbywać się będzie poprzez rejestr zgłoszeń – prowadzony w systemie teleinformatycznym przez szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Przesłania, uzupełnienia i aktualizacji zgłoszenia będzie możliwa do dokonania za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych.

Ustawa w szczegółowy sposób reguluje obowiązki podmiotów uczestniczących w przewozie towarów, tj. podmiot wysyłający, odbierający oraz przewoźnika, w zakresie

procedury przesyłania i uzupełniania zgłoszenia do rejestru. Powyższy obowiązek ustawa uzależnia od miejsca rozpoczęcia przewozu towaru. Dla przykładu w przypadku przewozu towarów rozpoczynających się na terytorium kraju to podmiot wysyłający jest obowiązany, przed rozpoczęciem przewozu, przestać zgłoszenie do rejestru, uzyskać numer referencyjny dla tego zgłoszenia i przekazać ten numer przewoźnikowi. Natomiast w przypadku przewozu towarów z terytorium państwa członkowskiego albo z terytorium państwa trzeciego na terytorium kraju obowiązek zgłoszenia do rejestru ciąży na podmiocie odbierającym.

Kontrola przewozu towarów polegać będzie m. in. na sprawdzeniu przestrzegania obowiązków w zakresie dokonywania, uzupełniania i aktualizacji zgłoszeń, jak również zgodności danych w zgłoszeniu ze stanem faktycznym oraz posiadaniu numeru referencyjnego.

Organami uprawnionymi do przeprowadzenia kontroli będą funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, Policji, Straży Granicznej oraz inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego. Kontrola obejmować będzie weryfikację danych zawartych w dokumentach okazanych przez kierującego i dokonanie oględzin towaru, podczas którego będzie można pobrać próbkę towaru.

W ustawie przewidziano szereg sankcji za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli, w tym dotkliwe kary pieniężne w wysokości 46% wartości netto towaru przewożonego podlegającego obowiązkowi zgłoszenia, które nie mogą być niższe niż 20.000 zł. W przypadku nałożenia na środek transportu zamknięć urzędowych (np. plomb) przewoźnik będzie musiał uiścić kaucję w wysokości 1000 zł w gotówce. Gdy kontrola wykaże, iż nie dokonano zgłoszenia lub nie zostanie przedstawiony przez kierującego numer referencyjny dla dokonywanego przewozu – środek transportu lub towar będzie mógł zostać zatrzymany do czasu ustalenia powyższych informacji przez naczelnika urzędu celno-skarbowego właściwego ze względu na miejsce kontroli przewozu towarów. W przypadku nieustalenia w ciągu 60 dni podmiotu, który posiada prawo do dysponowania towarem jak właściciel, orzeka się obligatoryjny przepadek towaru. Zgodnie z art. 32 ustawy w przypadku stwierdzenia w trakcie kontroli rozpoczęcia przewozu towaru przez kierującego bez numeru referencyjnego, dokumentu zastępującego zgłoszenie i potwierdzenia przyjęcia dokumentu zastępującego zgłoszenie – kierujący pojazdem podlega karze grzywny

w wysokości od 5000 do 75000 zł. Przepisy regulujące nakładanie kar administracyjnych oraz grzywien wejdą w życie w dniu 1 maja 2017 roku.

NOWELIZACJA USTAWY O PRAWACH PACJENTA

W dniu 3 kwietnia 2017 roku na stronie internetowej Kancelarii Prezydenta opublikowano informacje o podpisaniu przez Prezydenta ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz niektórych innych ustaw.

Nowelizacja wprowadza ustawowe prawo do leczenia bólu i określenia stopnia nasilenia oraz skuteczności jego leczenia. Zmiana jest o tyle istotna, że w dotychczasowej regulacji takie ustawowe prawo w zakresie leczenia bólu dotyczyło jedynie pacjentów w stanie terminalnym.

Ponadto pacjent będzie miał prawo do uzyskania informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, metodach diagnostycznych i leczniczych, następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowania – nie tylko od lekarza, ale także i od innych osób wykonujących zawód medyczny, stosownie do zakresu posiadanych przez te osoby uprawnień.

Ustawa wprowadza regulację dotyczącą sposobów udostępniania dokumentacji medycznej. Jako novum wprowadzono możliwość udostępniania dokumentacji w formie skanu poprzez elektroniczną transmisję danych.

W nowelizacji uregulowano także zasady postępowania z dokumentacją medyczną w przypadku zakończenia działalności leczniczej przez podmiot. W takiej sytuacji dokumentacja ma być przejmowana przez podmiot, który przejmuje zadania zlikwidowanego podmiotu leczniczego. W przypadku braku możliwości ustalenia podmiotu odpowiedzialnego w powyższym zakresie, za przechowywanie takiej dokumentacji odpowiada wojewoda.

W ustawie rozszerzony został także katalog zadań Rzecznika Praw Pacjenta. Istotną kwestią w tym zakresie jest doprecyzowanie uprawnienie do żądania od podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych wyjaśnień oraz zapewnienia dostępu do wskazanych dokumentów w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego.

ZASADY UZYSKIWANIA TYTUŁU SPECJALISTY W DZIEDZINACH MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE W OCHRONIE ZDROWIA

W dniu 25 lutego 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia. Powyższa ustawa reguluje zasady ustalania programu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia, zasady uzyskiwania akredytacji do prowadzenia szkolenia specjalistycznego, sprawowania nadzoru i kontroli nad jego prowadzeniem oraz warunki i tryb uzyskiwania tytułu specjalisty w dziedzinie ochrony zdrowia, w tym przystępowania i odbywania szkolenia specjalizacyjnego, a także organizacji i przeprowadzania Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego w dziedzinie ochrony zdrowia.

Uzyskanie tytułu specjalisty w dziedzinie ochrony zdrowia możliwe będzie po ukończeniu w ramach kształcenia podyplomowego jednostopniowego szkolenia specjalizacyjnego w danej dziedzinie ochrony zdrowia na podstawie programu szkolenia specjalizacyjnego w tej dziedzinie albo po uznaniu dotychczasowego dorobku naukowego lub zawodowego za równoważny ze zrealizowaniem programu przedmiotowego szkolenia oraz po zdaniu Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego.

Zgodnie z art. 5 ustawy program szkolenia specjalizacyjnego opracowuje zespół ekspertów powoływanych przez dyrektora Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, który zostaje następnie zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw zdrowia i zamieszczony przez dyrektora na stronie internetowej Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego i w Systemie Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych.

W celu prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w danej dziedzinie konieczne jest uzyskanie akredytacji – szczegółowe warunki w tym zakresie określa art. 6 ustawy. Nadzór nad prowadzeniem szkolenia sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia za pośrednictwem dyrektora Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, który jest uprawniony do przeprowadzania kontroli za pomocą powołanego w tym celu zespołu kontrolnego. Postępowanie kwalifikacyjne do szkolenia prowadzi wojewoda właściwy ze względu na miejsce odbywania szkolenia.

Powyższe w zasadniczej mierze opiera się na dotychczasowych rozwiązaniach.

II. ORZECZNICTWO

KIEDY PISMO MOŻE ZOSTAĆ UZNANE ZA WYPOWIEDZENIE UMOWY

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt: I ACa 899/16

W przedmiotowej sprawie Sąd rozstrzygał kwestię treści oświadczenia woli w kontekście jego rozumienia przez strony stosunku prawnego.

Strony - Spółkę zajmującą się sprzedażą energii i właściciela nieruchomości, na którą dostarczana była energia, łączyła umowa sprzedaży. Właściciel nieruchomości zbył powiadamiając o tym kolejno swojego kontrahenta. W piśmie zawiadamiającym, podziękował za dotychczasową współpracę.

Na tle powyższego pisma powstał spór stron w zakresie tego, czy umowa obowiązuje, a więc Sprzedawca ma prawo obciążać drugą stronę opłatami za dostarczaną energię, czy też umowa została tymże pismem wypowiedziana. Nikt natomiast w toku postępowania nie miał wątpliwości, że samo zbycie nieruchomości nie oznacza automatycznego rozwiązania umowy z byłym właścicielem.

Dawny właściciel podnosił jednak, że w sposób oczywisty przywołanie faktu sprzedaży nieruchomości oraz podziękowanie za dotychczasową współpracę – winno być poczytane za wyrażenie woli zakończenia współpracy. Zgodnie z art. 60 Kodeksu cywilnego z zasady wola osoby dokonującej czynności prawnej, może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Z kolei art. 65 Kodeksu cywilnego wskazuje na sposoby wykładni tego zachowania. Tak też zgodnie z tym przepisem o świadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

Przedsiębiorstwo energetyczne jednak argumentowało, że pismo tej treści miało jedynie charakter czysto informacyjny i nie spełniało dostatecznie przesłanek określonych w powyższych przepisach, aby uznać je za oświadczenie woli mające na celu rozwiązanie łączącego strony stosunku prawnego.

Sąd w pierwszej instancji nie przychylił się jednak do argumentacji przedsiębiorstwa energetycznego, jednakże Sąd Apelacyjny zajął odmienne stanowisko. Stwierdził,

że „podziękowanie za dotychczasową współpracę” w piśmie informującym o zmianie właściciela nieruchomości nie może być poczytane jako oświadczenie woli, którego celem jest rozwiązanie stosunku prawnego biorąc pod uwagę treść art. 60 i 65 Kodeksu cywilnego.

Sąd wskazał, że oświadczeniem woli w rozumieniu ww. przepisów może być tylko wyrażenie, które ewidentnie nakierowane jest na dokonanie ingerencji w istniejącym stosunku prawnym albo utworzenie nowego, a więc na dokonanie czynności prawnej. Wola składającego oświadczenie musi być wyrażona w sposób dostateczny. Jeżeli natomiast nie da się stwierdzić, że wola została wyrażona w sposób dostateczny - nie można mówić, że mamy do czynienia z oświadczeniem woli.

NOWY DOWÓD NIE UZASADNIA WNIESIENIA KOLEJNEGO ODWOŁANIA W TYM SAMYM POSTĘPOWANIU W SPRAWIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

Postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 14 lutego 2017 r., sygn. akt: KIO 220/17

Sprawa odnosiła się do analizy i interpretacji art.189 ust. 2 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, który stanowi, że Krajowa Izba Odwoławcza odrzuca odwołanie jeżeli stwierdzi, że odwołujący powołuje się wyłącznie na te same okoliczności, które były przedmiotem rozstrzygnięcia przez Izbę w sprawie innego odwołania dotyczącego tego samego postępowania wniesionego przez tego samego odwołującego się.

Wykonawca w omawianej sprawie wniósł odwołanie, jakie zostało oddalone, po czym kolejno ten sam wykonawca wniósł odwołanie, w którym de facto – jak uznała Izba - odniósł się do tych samych okoliczności i tożsamyh czynności Zamawiającego (fakt zaniechania odrzucenia oferty konkurencyjnej z uwagi na naruszenie praw patentowych Odwołującego).

Konkluzji Izby nie zmienił fakt, że Wykonawca powołał nowe dowody i okoliczności, inaczej sformułował zarzuty, odniósł się do poszerzonej podstawy prawnej – skoro podstawa faktyczna zarzutów obu odwołań była tożsama.

Odwołujący w szczególności argumentował, że w tym wypadku okoliczności faktyczne uległy zmianie z uwagi na to, że w nowym odwołaniu powoływał się na prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające jego uprawnienia patentowe, których to naruszenie zarzucał w odwołaniu.

Izba uznała, że nie można mówić o zmianie okoliczności faktycznych z uwagi na wydanie orzeczenia które jedynie potwierdza badane okoliczności. Orzeczenie należy traktować jako jedynie jako środek dowodowy, którym Odwołujący wcześniej nie dysponował. Nie ma również znaczenia fakt, że Odwołujący rozszerzył podstawę naruszeń. Zdaniem Izby, był to tylko zabieg formalny mający na celu obejście przepisu z art. art.189 ust. 2 pkt 4.

Odwołanie zostało zatem odrzucone.

PUBLIKACJA ZDJĘCIA BEZ ZGODY AUTORA NARUSZA JEGO PRAWA AUTORSKIE

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 stycznia 2017 r., sygn. Akt I ACa 830/16

Sprawa dotyczy wykorzystywania w Internecie cudzej twórczości.

Wyrok zapadł na gruncie stanu faktycznego, w którym pewna gazeta w swojej publikacji wykorzystwała zdjęcie, nie opatrując go nazwiskiem autora ani też nie wskazując źródła. Zdjęcie było pobrane z sieci, gdzie było ogólnie dostępne. Autorka wcześniej nie podejmowała działań mających na celu zaprzestanie naruszeń jej praw autorskich do zdjęcia w stosunku do internautów którzy mogli bezprawnie wykorzystywać jej zdjęcie. Po rzeczonyj publikacji wystąpiła jednak do sądu domagając się ochrony jej uprawnień.

Ochronę tę autorka przed sądem uzyskała.

Sąd wskazał, że fakt, iż zdjęcie było ogólnie wykorzystywane nie ma znaczenia dla ograniczenia odpowiedzialności gazety w tej sprawie. W związku z tym, że gazeta przy publikacji naruszyła nałożony na nią obowiązek zachowania staranności, bezprawnie wykorzystując zdjęcie do którego nie posiadała praw autorskich, Sąd zasądził na rzecz autorki stosowne kwoty tytułem roszczeń o charakterze odszkodowawczym

Orzeczenie stanowi istotną przestrogę dla wykorzystywania w publikacjach materiałów, do których prawami się nie dysponuje. Sąd Apelacyjny potwierdził, że powszechne naruszanie praw autorskich w sieci, z którym spotykamy się na co dzień nie może stanowić uzasadnienia dla brania udziału w tego rodzaju naruszeniach.

PODATEK DOCHODOWY OD ZADOŚCUCZYNIENIA

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 lutego 2017 r., sygn. akt II FSK 50/15

W analizowanej sprawie, na podstawie pozasądowej ugody – rodzicom pracownika, pracodawca wypłacił pewną sumę pieniędzy tytułem zadośćuczynienia za śmierć syna w wypadku komunikacyjnym.

Pojawiły się wątpliwości co do konieczności zapłaty należnego podatku dochodowego od otrzymanej kwoty w świetle przepisów Ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Należy wskazać że, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 3 lit. g) od podatku dochodowego wolne są otrzymane odszkodowania lub zadośćuczynienia, jeżeli ich wysokość lub zasady ustalania wynikają wprost z przepisów odrębnych ustaw lub przepisów wykonawczych wydanych na podstawie tych ustaw, oraz otrzymane odszkodowania lub zadośćuczynienia, z wyjątkiem odszkodowań wynikających z zawartych umów lub ugód innych niż ugody sądowe.

Podatnicy z jednej strony twierdzili, że literalna treść ww. przepisu wyraźnie wskazuje, że podatkiem nie są objęte zadośćuczynienia wynikające z ugód pozasądowych (ostatnia część przepisu w tym zakresie wskazuje jedynie na odszkodowania). Nadto wskazywali, że wypłacone pieniądze należy uznać jako odprawę pośmiertną – a te, zgodnie z art. 21 ust. 7, są zwolnione z opodatkowania.

Naczelny Sąd Administracyjny nie zgodził się z powyższym.

Wskazał, że wszelkie wyłączenia od opodatkowania – w świetle powszechności opodatkowania – powinny mieć charakter wyjątkowy, a w zakresie analizowanych norm prawnych – zdaniem Sądu nic nie wskazuje, aby celem tej zmiany było zróżnicowanie obciążeń publicznoprawnych w zależności od tego, czy podatnik otrzymał odszkodowanie, czy też zadośćuczynienie. Istotne jest to, że oba świadczenia odnoszą się do naprawienia szkody – a rozróżnienie odnosi się do charakteru samej szkody - a więc tego czy jest ona majątkowa czy niemajątkowa.

Sąd też zwrócił uwagę, że odmienna interpretacja dawałaby znakomite pole do nadużyć podatkowych – strony wszelki dochód ubierałyby w pozory, jedynie dla celów podatkowych.

Zdaniem Sądu jednakże w tym wypadku, świadczenie wypłacone rodzicom zmarłego, nie może być w żadnym wypadku rozumiane jako odprawa pośmiertna w znaczeniu ww. przepisu. Sąd wskazał, że cechą odprawy pośmiertnej jest to, że pełni ona charakter swoistej zapomogi, mającej na celu pomoc rodzinie w trudnej sytuacji materialnej po stracie członka rodziny,

a ponadto jej wysokość jest oznaczona w oparciu o wielokrotność wynagrodzenia. W niniejszej sprawie natomiast, wypłacone odszkodowanie było całkowicie oderwane od wynagrodzenia wypłacanego przez Spółkę zmarłemu synowi.

Sąd zatem uznał, że omawiane świadczenie podlega opodatkowaniu.

DŁUŻNIK HIPOTECZNY SPEŁNI ŚWIADCZENIE W TEJ SAMEJ WALUCIE CO KREDYTOBIORCA

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 1 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa 1148/15.

W niniejszej sprawie kredytobiorca zawarł umowę kredytu we frankach szwajcarskich, z zaznaczeniem w umowie, że kredyt będzie wypłacony w złotych jak również w tej walucie dłużnik będzie obowiązany kredyt spłacać. Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka ustanowiona na nieruchomości innej osoby.

W związku z tym, że kredytobiorca nie spłacał kredytu, Bank wezwał dłużnika rzeczowego, czyli właściciela obciążonej nieruchomości do spłaty zobowiązania. Bank żądał aby należność została uregulowana w złotych.

Dłużnik rzeczowy argumentował, że Bank nie może domagać się spełnienia świadczenia w złotych skoro zobowiązanie zostało wyrażone w walucie obcej, a w szczególności – hipoteka została określona wartością wyrażoną we frankach szwajcarskich.

Sądy obu instancji przychyliły się do argumentacji Pozwanego i oddaliły powództwo Banku.

Sąd Najwyższy jednak orzekł odmiennie, stwierdzając, że dłużnik rzeczowy w tym wypadku będzie musiał spełnić świadczenie w tej samej walucie co dłużnik osobisty czyli w złotych.

Sąd argumentował, że wprawdzie zobowiązanie zostało zaciągnięte w walucie obcej i tak też została określona hipoteka, ale decydująca winna tu być umowa kredytowa, natomiast z niej wynikało jednoznacznie, że zapłata ma nastąpić w walucie polskiej. I chociaż odpowiedzialność dłużnika hipotecznego zasadniczo różni się od odpowiedzialności kredytobiorcy - gdyż ta ograniczona jest tylko do wysokości wartości obciążonej nieruchomości - to jednakowoż wszelkie pozostałe kwestie dotyczące zobowiązania regulowane są również przez umowę zawartą z dłużnikiem osobistym. Tym samym dłużnika rzeczowego obowiązują postanowienia dotyczące sposobu, a więc również i waluty spłaty kredytu, które wynikają z umowy kredytu.